

„Földalatti” és „hazafias” katolikusok Kínában

Dr. Salát Gergely
PPKE BTK Kínai Tanszék

- Irgalmasság rendkívüli szentéve:
2015. december 8.- 2016. november 20.

1949

- 3 millió hívő (>1%)
- 3000 külföldi hittérítő
- 2500 kínai pap
- 20 főegyházmegye, 85 egyházmegye

Az új hatalom hozzáállása

- császárkori hagyomány: az állam a vallások felett
- marxizmus
 - tudományos ateizmus
 - militáns ateizmus
- nacionalizmus: külföldi befolyás visszaszorítása
- egységfront-politika: „haladó” erők integrálása

Egyházpolitika az 1950-es években

- külföldi hittérítők kiutasítása
- elismert vallások
 - buddhizmus
 - taoizmus
 - iszlám
 - protestantizmus
 - katolicizmus
- 1950: Vallásügyi Hivatal (1998-tól: Állami Vallásügyi Hatóság)
- „hazafias” szervezetek létrehozása

Tényleges helyzet az 1950-es években

- Elszigetelés a külföldi támogatóktól
- Földreform → anyagi bázis elvétele
- Zaklatás, üldözés, bírálati gyűlések (köztörvényes ürüggyekkel)
- Materialista oktatás és kampányok

Kínai Katolikusok Hazafias Szövetsége

- 1950: „három autonómia” mozgalom
 - önigazgatás, önfenntartás, önálló igehirdetés
 - Szentszék: önállósodás elítélése
- 1957: Kínai Katolikusok Hazafias Szövetsége
 - 28 kínai püspökből 5 csatlakozik
 - 1958: két „hazafias” püspök felszentelése
 - XII. Pius: *Ad Apostolorum Principis* → kiközösítés
 - 1962-ig: 50 új „hazafias” püspök (érvényes, de illegitim)
 - Vatikán: titkos püspöki kinevezések
- A kínai katolikus egyház kettészakadása
 - „hazafias”
 - „földalatti”

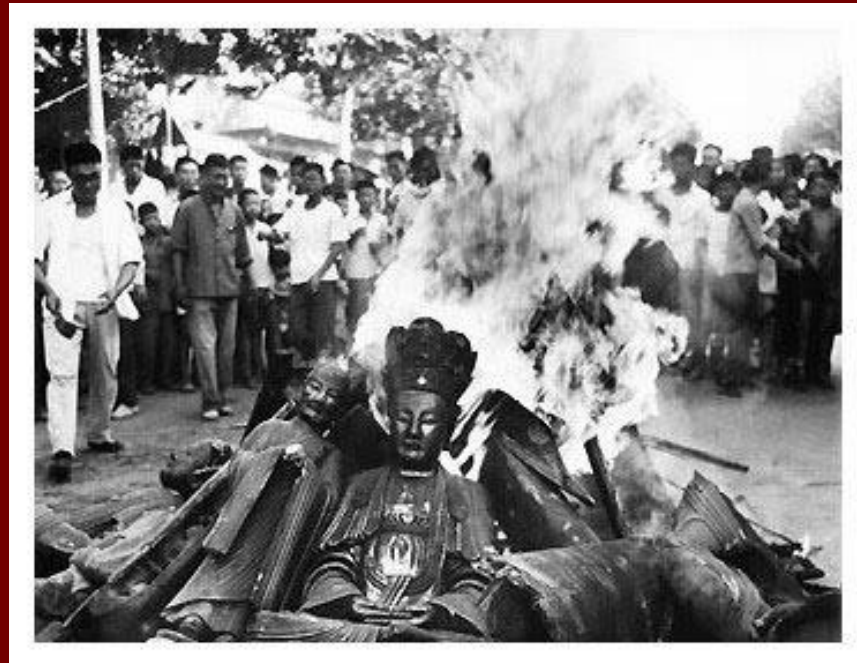
Zhou Enlai és a KKHSZ előkészítő bizottságának tagjai (1956)

Zhu De és a KKHSZ elnöke, Pi Shushi érsek (1962)

Kulturális forradalom (1966-1976)

- Minden vallási tevékenység megszűnése
- Klérus, hívők üldözése
- Egyházi tulajdon elkobzása

Apácák meghurcolása,
1966. augusztus

Reform és nyitás (1978-)

A vallások újjáéledése

- „Négy modernizáció”
 - hangsúly a gazdasági fejlődésen
- Egységfront-politika
 - bizonyos szabadság a vallásoknak
- Papok, szerzetesek hazaengedése
- Tulajdon visszaszolgáltatása (problémás)
- Váratlan mértékű vallási reneszánsz
- 1980: KKHSZ III. kongresszusa, szeminárium, folyóirat alapítása

Jogi keretek

■ Alkotmány (1982)

36.§ A Kínai Népköztársaság polgárait megilleti a vallásos meggyőződés szabadsága. (...) Tilos a vallásos vagy a nem vallásos polgárok hátrányos megkülönböztetése.

Az állam védi a normális vallásgyakorlást. Senkinek sem megengedett, hogy a vallás felhasználásával a társadalmi rendet rombolja, a polgárok egészségét veszélyeztesse, az állami oktatási rendszer tevékenységét akadályozza.

A vallási csoportok és a vallási ügyek nem állhatnak külföldi erők irányítása alatt.

- 1999 – *Törvény a hamis tanítások betiltásáról*
 - a Falungong ellen
- 2003 - *„Három dokumentum” az egyházzól*
 - A KKHSZ megerősítése
- 2005 – *Rendelkezőések a vallási ügyekről*
- Körlevelek, irányelvek, helyi rendelkezések stb.

Jogi helyzet

- Az öt hivatalos vallás elismerése
 - minden más: illegális
- Felügyelet:
 - Állami Vallásügyi Hatóság
 - KKP Egységfront-munka Osztálya
- Fő kritérium: regisztráció
 - KKHSZ-nél és/vagy helyi kormányzati szerveknél
 - egyes földalatti közösségek is regisztrálnak
- Csak a regisztrált helyszíneken folyhat vallási tevékenység (külső hittérítés tilos)

Katolikusok a mai Kínában

- 13 millió (?) hívő (1%)
 - 6 millió a hivatalos egyházban
- 2200 pap
- 3600 apáca
- 144 egyházmegye, 124 püspök (Vatikán szerint)
- 130 egyházmegye (kormány szerint)
- 79 „hivatalos”, 49 „földalatti” püspök (2003)

Problémák

- Emberi jogi helyzet
- Megosztottság
- Kína-Vatikán kapcsolatok

A vallásgyakorlás szabadsága

- Nincs országosan egységes politika
- A konkrét helyzet a helyi hivatalnokokon múlik
- Széles „szürke” zóna a legális és illegális között!!!
- Földalatti katolikusok: időszakos helyi zaklatások, börtön, házi őrizet, munkatábor
- Külföldiek: csak regisztrált helyen tevékenykedhetnek

Megosztottság

- Csak *egy* kínai egyház van!
 - nincsenek doktrinális különbségek
 - 1981-től: püspöki esküből törölték a Rómától való elhatárolódást
 - misén: fohász a pápáért
 - 1989: püspöki konferencia: a pápa a kínai egyház spirituális vezetője
- Fő konfliktus: püspöki kinevezések
 - hivatalosan: KKHSZ és püspöki konferencia jogköre
 - gyakorlat:
 - földalatti püspök, aki visszautasít minden együttműködést
 - földalatti püspök, aki regisztrál valamelyik hatóságnál
 - hivatalos püspök, aki regisztrál valamelyik hatóságnál
 - hivatalos püspök, aki regisztrál valamelyik hatóságnál és a KKHSZ-nél
- A hivatalos püspökök jó részét (2/3-át?) a Szentszék titokban jóváhagyta!

- Együttélés: helyről helyre változó
 - személyes sérelmek, hatalmi konfliktusok (idősebb nemzedék)
 - jó együttműködés (fiatalabbak)
 - egyházmegye felosztása
 - a földalatti püspökök címzetes püspökként működnek a hivatalos püspök alatt
 - a földalatti püspök lemond
 - éles konfliktus (ha a hivatalos püspök nem legitim)
- Hívek: személyes döntés

Kína-Vatikán kapcsolatok

- A Vatikán Taiwan-t ismeri el
- Informális tárgyalások, hullámzó kapcsolatok
 - csoportos püspökszentelések
 - 2001. október 1.: 120 Kínában megölt mártír kanonizálása
- Kína feltételei:
 - A KNK elismerése, kapcsolat megszakítása Taiwannal
 - A Vatikán nem szól bele Kína belügyeibe

Egyéb problémák

- Klérus alacsony képzettsége
- Klérus, püspökök fiatalsága
- Fogyatkozó hivatások
- A társadalom modernizációja, morális káosz
- Migráció

2007: XVI. Benedek levele a KNK-ban élő katolikusokhoz

- A KKHSZ tiltja a terjesztését
- Cél:
 - problémás kérdések tisztázása
 - egység, kommunió, megbocsátás
- Remény: a Szentszék és a KNK kapcsolatának normalizálása (hosszú távon)
- Alap: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré...”
 - a kínai egyháznak nem feladata a kormányzati rendszer megváltoztatása
 - a kormányzat nem szólhat bele az egyház belső ügyeibe

- A pápa püspök-kinevezési jogának fenntartása
 - a kommunió alapja
- „Bizonyos szervek” törekvése: „függetlenség, autonómia, önigazgatás és demokratikus irányítás” → ellentétes a katolikus tanítással
- nem elutasítandó a párbeszéd és a hivatalos elismerés, ha nem előfeltétele a hittételek és a kommunió megtagadása
 - a regisztráció kérdésében az adott püspök dönthet
 - minden esetet egyedileg kell mérlegelni

- titokban felszentelt püspökök
 - kívánatos, hogy törekedjenek az állami elismerésre
- nem legitim püspökök: ha kérik, a pápa legitimálhatja őket (egyéni mérlegelés alapján)
 - erről tájékoztatni kell a híveket
 - a hívek fogadják el tőlük a szentségeket
- nem legitim püspökök, aki nem kívánják a kommuniót
 - „nagyon kis számú” személy
 - szentség-kiszolgáltatásuk érvényes
 - remény: idővel ők is kommunióra lépnek
 - a hívek, ha nincs más lehetőség, elfogadhatják tőlük a szentségeket
- Kínai Püspöki Konferencia (KPK):
 - a Szentszék nem ismeri el

Ferenc pápa (2013-)

- Homíliái kínaiul (1.)
- Levelezés Xi Jinpinggel (2013. márc.)
- Égi távirat Xi Jinpingnek (2014. aug.) (1.)
- Nem találkozik a dalai lámával (2014. dec.)
- „Nagyon szeretnék Kínába utazni... szeretem a kínai népet.” (2015. szept.)
- „Kína = nagyság” (2016. febr.)
- Hu Deping selyemtekercse (2016. szept.)

Jia Qinglin a KKHSZ 50. évfordulóján (2007)

Xujiahui (Szent Ignác) székesegyház, Shanghai

Wangfujing templom (Peking)

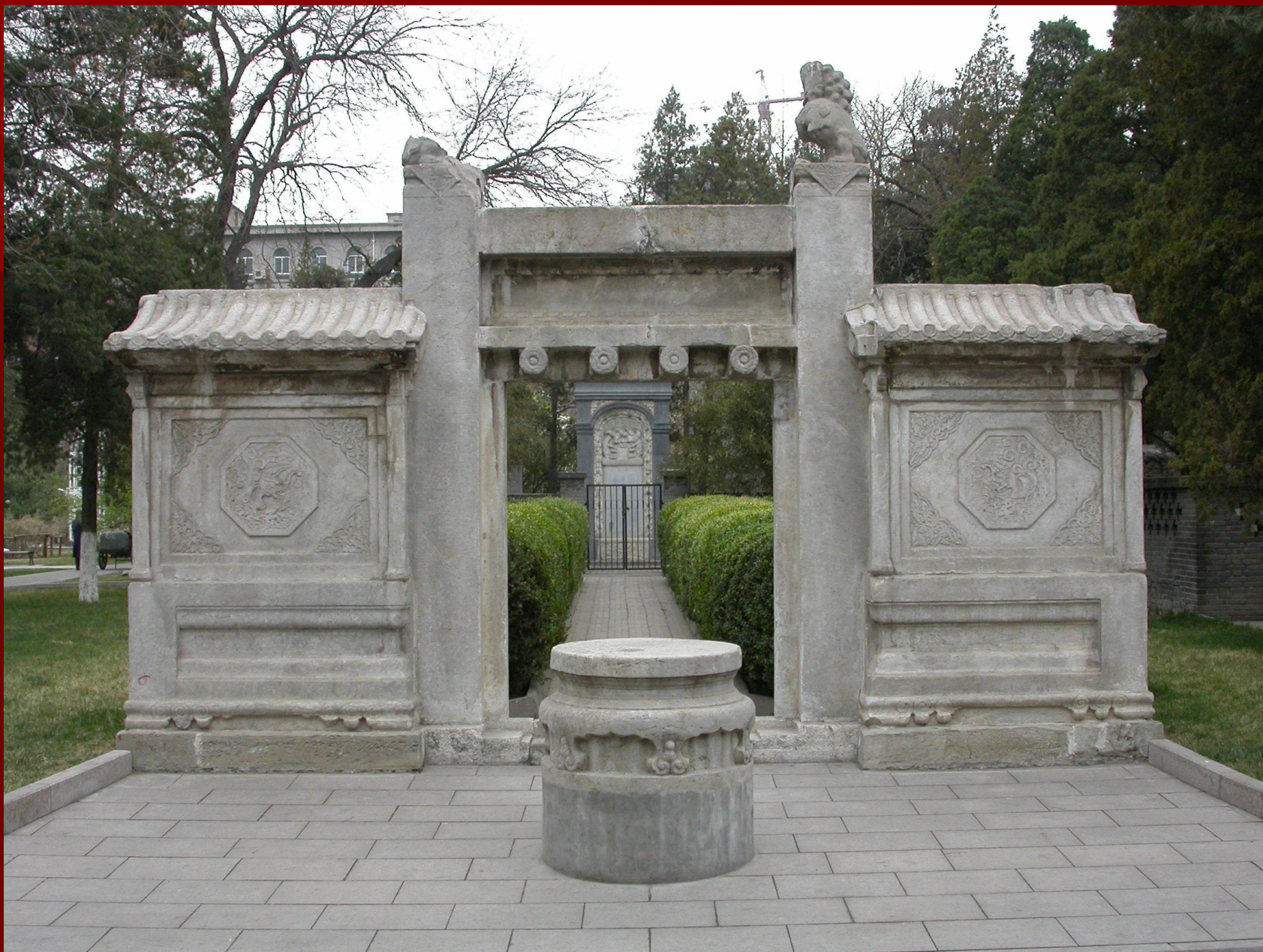

Sheshan Mária-kegyhely, Shanghai

Nantang templom, Peking, 2009 húsvétja

Matteo Ricci sírja (Peking)

Köszönöm figyelmüket!